

k matce, který, jak ze spisů vyplývá, není zrovna přátelským (§§ 254 a 194 obč. zák.). Avšak důvod ten nelze pokládati dnes po šestiletém trvání poručenství za tak závažný, by mohl ospravedlniti opatření nižších soudů, ježto spisy nepodávají dostatečného podkladu pro úsudek, že by nepřátelský poměr byl zaviněn jen poručníkem a že by nepřátelství to bylo takového původu, způsobu a stupně, že by se bylo obávalo, že by dosavadní poručník nemohl poručenství nadále zastávati se zdarem pro děti a bez citelné újmy pro matku. Vzhledem k tomu bylo dovolací stížnosti vyhověti, aniž bylo třeba zkoumati ještě opodstatněnost další rekursní námitky, že se matka k poručenství ani nehodí.

Čís. 6512.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Zásady Šu 406 c. ř. s. jest použití i v případě rozluky z důvodu Šu 13 písm. g) zák.

S hlediska Šu 13 písm. g) zák. se nevyžaduje, by choroba byla trvalá (nevyléčitelná), aniž by tříletá doba uplynula před podáním žaloby; stačí, uplynula-li v době rozsudku prvního soudu.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1926, Rv II 205/26.)

Žalobě manžela o rozluky manželství pro duševní chorobu manželčinu bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno. N e j v y š š í s o u d zrušil z důvodu, jenž tu nepřichází v úvahu, rozsudek odvolacího soudu a vrátil mu věc, by řízení doplnil a znovu rozhodl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e h:

Nesprávné právní posouzení věci podle Šu 503 čís. 4 c. ř. s. shledává dovolání v tom, že také odvolací soud použil v tomto případě předpisu Šu 406 c. ř. s., zastáváje názor, že stačí, trvá-li duševní choroba po tři léta, počítaná a ž d o v y n e s e n í r o z s u d k u v p r v n í s t o l i c i a že není třeba, by tato doba byla uplynula již v době podání a doručení žaloby, jak to žádá dovolatelka. Návoru odvolacího soudu jest přisvědčiti. Předpis Šu 406 c. ř. s. sice podle svého doslovu má na mysli jen žaloby o plnění a jen případ dospělosti a nedospělosti závazku, ale vyslovuje zároveň zásadu, že pro obsah soudního rozhodnutí není směrodatným stav, jaký byl v době podání žaloby, nýbrž stav, jaký jest v době vynesení rozsudku v první stolici a že stačí, je-li žalobní nárok aspoň v této době oprávněn. Důvodem tohoto předpisu jest procesní hospodárnost, by strany nebyly nuceny k novému sporu, je-li nárok na právní ochranu opodstatněn aspoň dodatečně v době, kdy se první rozsudek vynáší, třebaže nebyl opodstatněn v době, kdy byla žaloba podána. Zákon tedy neschvaluje, by strany byly nuceny k novému sporu, když

soud i bez nového sporu o nároku rozhodnouti může. Této zásady a tudíž obdoby §u 406 c. ř. s. jest použití i v tomto případě a nijak tomu nebrání hmotněprávní předpis §u 13 písm. g) rozl. zák. Podle tohoto předpisu stačí k rozluce manželství, jestliže duševní choroba, ať trvale nebo periodicky probíhající trvá již tři léta. Zákon nežadá choroby trvalé a nevyléčitelné. Při tom netřeba se ani pouštět do řešení otázky, zdali celá tři léta duševní choroby musí uplynouti již v manželství, či zda část této doby může uplynouti i před manželstvím, neboť v projednávaném případě uplynula celá doba choroby v manželství. Zákon zejména nežadá, by tříletá doba byla uplynula již před podáním žaloby a nepraví, že by se tato lhůta podáním žaloby stavěla a že by za sporného řízení byla přestala běžeti. Zákonu záleží jen na tom, z d a l i v d o b ě, k d y soud o rozluce manželství rozhoduje, jsou tu všechny zákonné předpoklady rozlukového důvodu §u 13 písm. g) rozl. zák.

Čís. 6513.

Pokud jde o neoprávněné rozšiřování služebnosti jízdy, byl-li na panujícím pozemku původně pouze stroj na řezání šindelů a kruhová pila s malou a obmezenou výkonností, napotom však byla na něm zřízena rámová pila o daleko větší a nepřetržité výkonnosti.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1926, Rv II 415/26.)

Žalovaným majitelům mlýna příslušelo právo služebnosti jízdy po cestě žalobců. Na panujícím pozemku byl původně v činnosti stroj na řezání šindelů a kruhová pila s malou a obmezenou výkonností. Když napotom žalovaní zřídili na panujícím pozemku rámovou pilu s daleko větší a nepřetržitou výkonností, čímž používání cesty se zvýšilo, domáhali se na nich žalobci zjištění, že právo přivozu a odvozu po cestě, patřící žalobcům, přísluší žalovaným jen pro jejich osobu, a z cizích jen mlečům s jejich melivem, pokud se týče s pvozy dříví v tom rozsahu, jak tomu bylo před zřízením rámové pily, t. j. pro stroj na řezání šindelů a pro kruhovou pilu, avšak nikoliv s kládami, traktory a silostroji, a že žalovaní jsou povinni opomenouti vše, co se v tomto ohledu jeví jakožto rozšiřování služebnosti. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, N e j- v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Ve věci rozhodnouti jest jen o otázce, zda s hlediska §u 484 obč. zák. pokládati jest za neoprávněné rozšiřování služebnosti jízdy nynější stav, dle něhož oproti stavu dřívějšímu, když žalovaní měli pouze kruhovou pilu, nyní pracují na pile rámové o daleko větší a nepřetržité výkonnosti a pro tuto pilu po služebné cestě dovážejí syrové dříví a zpět řezivo na těžších vozech, traktorech a nákladních autech. Napadený rozsudek uvádí sám, že se tím zatížení cesty zvýšilo mimořádně, třikrát